Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Psihologie

Test 18

Humán profil az elméleti szakirányban; szolgáltatások profil a szakközépiskolai szakirányban; és minden profil és szak a vokacionális szakirányban, a katonai profilt leszámítva

- **Minden tétel kötelező. Hivatalból jár 10 pont**
- **Tényleges munkaidő 3 óra.**

I. tétel (30 pont)

Írjátok a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűjelet az alábbi helyzetek mindegyikére. Csupán egyetlen válasz helyes.

1. Azt a jelenséget, melynek következtében az érzékelési kép fennmarad az inger hatásának megszűnése után néhány ezredmásodpercig, így nevezzük:
a. intenzitás
b. figyelem
c. utólagos hatás
d. latencia

2. Az észlelési kép:
a. egy tárgyosztály képe
b. egy olyan tárgy képe, mely közvetlenül hat az érzékszerveinkre
c. másodlagos
d. a környezettől leválasztott

3. Amikor az eltelt idő attól a pillanattól, hogy találkozunk egy személlyel, addig a pillanatig, amíg képzetileg megjelenítjük őt, nő, a képzet minősége normál körülmények között:
a. javul
b. romlik
c. változatlan marad, mivel az idő múlása nem befolyásolja
d. az egyén számára ez egy jelentéktelen nézőpont

4. A biológiai szükségletek:
a. szerzettek
b. általában az önmegvalósítási szükségletek kielégítése után jelentkeznek
c. sajátosan emberiek
d. az A. H. Maslow-féle szükségletek piramisának az alapján állnak

5. Az a lelki folyamat, melynek révén megvalósul egy tevékenység energetikai alátámasztása, a következő:
a. érzelmi folyamatok
b. gondolkodás
c. emlékezés
d. képzetek

6. Ahhoz, hogy egy nehéz problémát optimális körülmények között megoldjunk, a figyelem egy ..... feltételt jelent:
a. szükséges és elégséges
b. sem szükséges, sem elégséges
c. elégséges, de nem szükséges
d. szükséges, de elégtelen

7. Egy akaratlagos cselekvés:
a. lehet öntudatlan
b. verbális mechanizmusokat von be
c. erőfeszítés nélkül is megvalósítható
d. nem feltételezi egy cél meglétét

8. A középiskolában Karcsi egy rendetlen, tékozló, felületes serdülő volt, de 5 egyetemen, szülőktől távol töltött év után, mialatt munkát kellett vállalnia, hogy fenntarthassa magát, egy felelős fiatallá vált. Ez a példa azt szemlélteti, hogy a személyiség:
a. alakulhat és tökéletesedhet
b. egyedi
c. megváltoztathatatlan
d. veleszületett

9. Az alábbi helyzetek melyikében van jelen a negatív motiváció?
a. András iskolába megy, mert ellenkező esetben szülei megbüntetik.
b. András iskolába megy, mert szeret új dolgokat tanulni.
c. András iskolába megy, hogy ne okozzon csalódást a szüleinek.
d. András iskolába megy, mivel azt várja, hogy ezért megdicsérik.

10. A nagyon intenzív, stabil, hosszú ideig fennmaradó érzelmi átéléseket, melyek az egész személyiséget magukkal ragadják, így nevezik:
a. mindennapi emóciók
b. hangulatok
c. szenvedélyek
d. indulatok

II. tétel **(30 pont)**

A.

a. Szelektív jelleg	1. Arra vonatkozik, hogy módosítja, átalakítja mind a tükröző alanyt, mind a tükrözött anyagot.
b. Viszonylag hű jelleg	2. Arra vonatkozik, hogy az információk rögzítése és felelevenítése összhangban van a helyzet időbeli és térbeli sajátosságaival.
c. Helyzeti (szituatív) jelleg	3. A bevésett, tárolt és felelevenített információk megértését és jelentés szerinti rendezését jelenti.
d. Értelmes jelleg	4. Feltételezi, hogy az információk bevésése és felelevenítése az emlékező életkorának, műveltségének, vágyainak, érdeklődési körének megfelelően valósul meg.
	5. Arra vonatkozik, hogy mind a bevésés, mind a felelevenítés bizonyos fokig hozzávetőleges, ugyanis közrejátszik a bevésés és megtartás aktív jellege, az egyén személyiségvonásai, valamint a felejtés.

12 pont

B.
Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget:

A beszéd komplex mechanizmusának baleseti sérülése zavarokat okoz a gondolkodás területén, a gondolkodási rendellenességek pedig kommunikációs nehézségekben is megmutatkoznak. Vagyis a gondolkodás a beszéd közvetítésével alakul ki és fejlődik, melynek hiányában egy primitív stádiumban marad meg.

Kiindulva az alábbi szövegből, válaszoljatok az alábbi feladatokra:

1. Nevezzetek meg két lelki folyamatot/jelenséget, amelyet explicit módon megemlít a szöveg. **4 pont**
2. Nevezzétek meg az 1. pontnál megjelölt lelki folyamatok/jelenségek egyikének 3 jellemzőjét. **6 pont**
3. Alkossatok egy példát, mely révén szemléltetitek a gondolkodás egyik műveletét. **4 pont**
4. Érveljetek, hozzávetőleg 5 sorban a belső beszéd fontossága mellett. **4 pont**

III. tétel (30 pont)

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget:

A szociális igazságosság és szociális kötelezettségek iránti szenvedélyes érzésem mindig szemben állott azzal a tulajdonságommal, hogy sosem éreztem szükségét az emberekhez vagy emberi közösségekhez való közvetlen csatlakozásnak. Én igazi „egyfogatú" vagyok, aki sohasem tartozott szívből sem a hazához, sem a baráti körhöz, hanem mindezekkel a kötelékekkel szemben az idegenség és egyedüllét kívánsága élt bennem állandóan és ez az érzés a korommal együtt még növekedett is. Határozottan, de megbánás nélkül érezhető a többi emberrel való értekezés és összehangoltság határa. Bár az ilyen ember gondtalanságának és fesztelenségének egy részét elveszti, ezzel szemben messzemenően független embertársaink véleményétől, szokásaitól, ítéleteitől és nem esik abba a kísértésbe, hogy az egyensúlyát ilyen bizonytalan alapokra fektesse.

Politikai eszményem a demokrácia. Mindenkit tiszteljenek, mint személyt, és senkit se istenítsenek. A sors iróniája, hogy a többiek éppen nekem adóztak túlzottan nagy csodálattal és tisztelettel – anélkül azonban, hogy tehetnének erről vagy rászolgáltam volna. Ez talán abból a sokak részére elérhetetlen vágyból származik, hogy megértsék azt a néhány gondolatot, amelyet szakadatlan küzdelemben találtam meg. (...)

Sőt, még azt az individumot sem tudom elgondolni, aki túlélné testi halálát: akármennyire is táplálják ezt a gondolatot – félelemből vagy nevetséges egoizmusból a gyenge lelkűek. Részemre elegendő az élet örökkévalóságának misztériuma, a leendő csodálatos felépítésének tudata és sejtése és az alázatos igyekezet, hogy a természetben megnyilvánuló értelem legparányibb részét is megérthessem.

(Albert Einstein, Hogyan látom a világot)

Kiindulva az alábbi szövegből, válaszoljatok az alábbi kérdésekre:

A. Nevezzétek meg, C. G. Jung elmélete alapján Albert Einstein temperamentumtípusát. Jelöljetek meg a szövegben két gondolatot/kijelentést, melyre a válaszotokat alapozzátok. **6 pont**
B. Mit gondoltok, Albert Einstein egy szerény ember volt? A szövegre való hivatkozással nevezzetek meg egy okot/érvet, amivel alátámasztjátok az általatok adott választ. **4 pont**
C. A szöveg úgy határozza meg Albert Einsteint, mint akinek a politikai eszménye *a demokrácia*. Nevezzetek meg a szöveg alapján két érvet/okot, mely ezt alátámasztja. **6 pont**
D. Körülbelül fél oldalban mutassátok be Albert Einstein jellemét, G.W. Allport elméletének megfelelően, kiemelve a személy jellemének egy kardinális vonását és két fő-vonását **10 pont**
E. Fogalmazzatok meg egy érvet, mellyel elvetitek azt az állítást, miszerint *az attitűdök velünkszületettek.* **4 pont**